Raadsvoorstel **(versie 2)**

Collegeverg. d.d. : 14 mei 2024
Registratiekenmerk : 202405520
Gemeentebladnr. : 2024/35
Afdeling opsteller : Maatschappelijke ontwikkeling
Bereikbaar onder :
Portefeuillehouder : Merle Brüning
Raadsvergadering d.d. : 2 juli 2024
Uiterlijke datum : Niet van toepassing

Aan de raad,

1. **Onderwerp**

ISD BOL 1e Bestuursrapportage 2024

2. **Uitgangssituatie (WAAROM?)**

a. Aanleiding

De uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wetten is door de gemeenten Brunssum en Landgraaf, opgedragen aan de Intergemeentelijke Sociale Dienst Brunssum en Landgraaf (ISD BOL).

Conform de Gemeenschappelijke Regeling (GR) ISD BOL heeft Gemeente Brunssum de 1e Bestuursrapportage (Berap) ISD BOL 2024 ontvangen op 17 april 2024.
Op grond van art. 23 lid 2 van de Gemeenschappelijke Regeling van ISD BOL (GR), wordt de voorlopig vastgestelde 1e Bestuursrapportage ISD BOL 2024 (1e Berap 2024) aan de gemeenteraad toegezonden. Op grond van art. 23 lid 3 van de GR kunnen de raden van de deelnemende gemeenten binnen 8 weken nadat de bestuursrapportage hen is toegezonden daartegen schriftelijk bezwaar indienen bij het Algemeen Bestuur. De definitieve vaststelling van de 1e Bestuursrapportage 2024 zal samen met de behandeling van eventuele bezwaren van de deelnemende gemeenten, worden geagendeerd voor de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van ISD BOL op 25 september 2024.

b. Huidige situatie/probleemstelling

In de 1e Berap 2024 van ISD BOL wordt beleidsmatig en financieel verslag gedaan van de maanden januari en februari 2024. In 2020 is besloten om de 1e berap te beperken tot een financiële verantwoording. In de maandrapportages die vanaf april 2024 verschijnen wordt gerapporteerd over de in het bedrijfsplan opgenomen beleidsinhoudelijke activiteiten.

De 1e Berap werd besproken tijdens de AB-vergadering ISD BOL van 24 april 2024.

Uw gemeenteraad wordt voorgesteld om ten aanzien van deze stukken geen bezwaar in te dienen bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL omdat de 1e Berap 2024 overeenkomt met de verwachtingen vanuit de bijgestelde begroting en de jaarrekening 2023.
Wij stellen wél voor om bijgaande zienswijze af te geven.

3. **Gewenste situatie (WAT?**

a. Wat willen we bereiken

Kennis te nemen van de 1e Bestuursrapportage 2024 ISD BOL en ten aanzien van deze stukken geen bezwaar in te dienen en evenmin een zienswijze af te geven.

b. Kaders

- Participatiewet;
- Gemeentewet;
- Gemeenschappelijke Regeling ISD BOL.

c. Argumenten en overwegingen

In deze paragraaf zal voor de 1e Berap 2024 ISD BOL worden ingegaan op de algemene ontwikkelingen, klantaantallen, maatschappelijke participatie en budgetten.

De vertaling naar de financiële consequenties voor Gemeente Brunssum wordt gemaakt in onderdeel 4.b.

Algemeen

De verantwoording in de 1e Berap 2024 ISD BOL is gebaseerd op het Bedrijfsplan ISD BOL, waarbij het stramien van de programmabegroting gevolgd wordt. Het Bedrijfsplan is de uitwerking van het Meerjarenbeleidsplan ISD BOL 2023-2026 en de vastgestelde programmabegroting 2024.

Klantaantallen

Qua cliëntaantallen is voor Brunssum de volgende prognose gesteld voor 2024 e.v. :

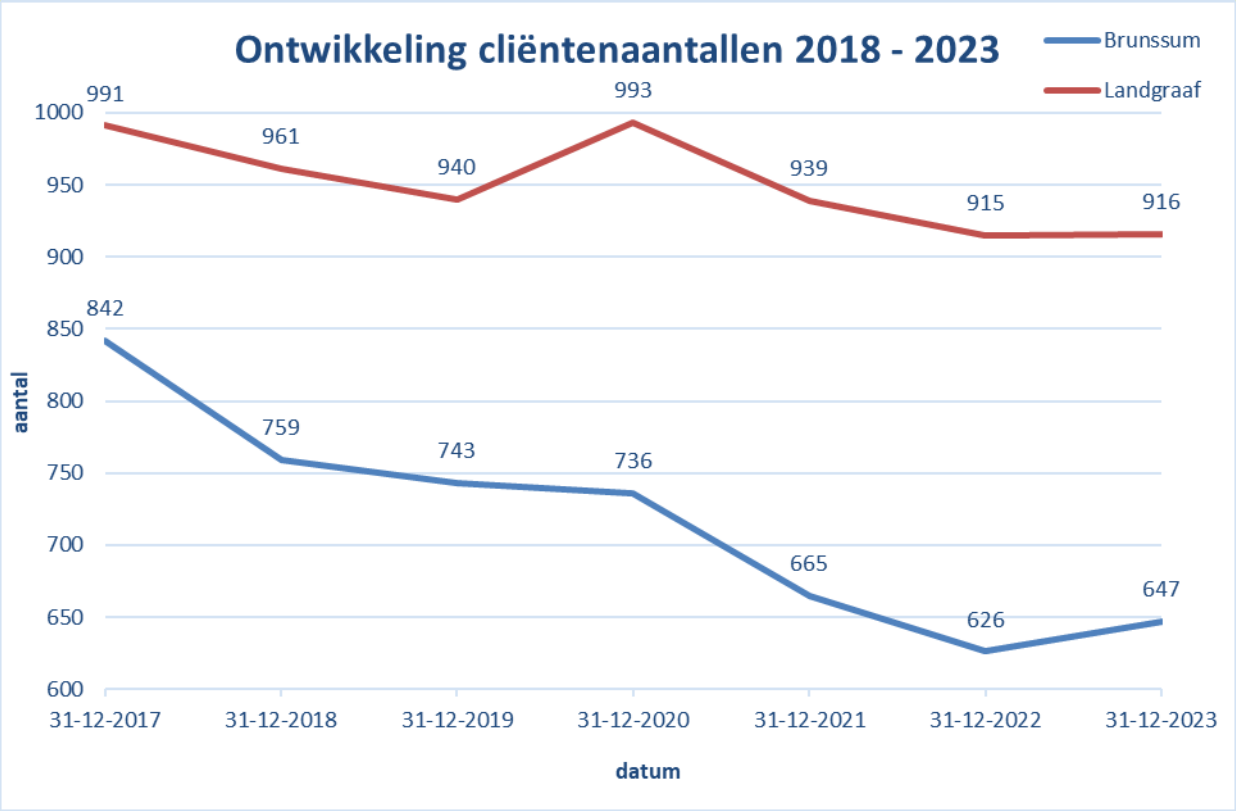
Brunssum	Realisatie 2023	2024	2025	2026	2027	2028
PW	+3,5%	0%	0%	0%	0%	0%
Brunssum	647	647	647	647	647	647

De doelstelling voor de ontwikkeling van de cliëntaantallen voor de periode 2018 t/m 2022 was vastgesteld op een afname van 10%. Dit betekende per jaar een afname van 2%.
Voor de periode 2023 t/m 2026 werd eerst nog aan deze afname van 2% per jaar vastgehouden.

Na een aantal jaren van dalende klantaantallen liet 2023 bij de uitvoering van de PW weer stijgende klantaantallen zien. Voor de gemeente Brunssum werd het jaar 2023 afgesloten met een toename van de klantaantallen PW van 3,5% (van 626 naar 647).

De stijging van deze klantaantallen wordt veroorzaakt door met name twee factoren:
- De vestiging van nieuwe klanten vanuit het buitenland in de gemeente Brunssum is in 2023 toegenomen. In 2023 waren dat 34 nieuwe klanten ten opzichte van 20 nieuwe klanten in 2022;
- In de voorliggende jaren is het klantenbestand voor de gemeente Brunssum sterk afgenomen. Afgelopen jaren is via diverse projecten versterkt ingezet op het begeleiden van de klanten naar betaalde arbeid. Het volume aan klanten met een arbeidsfitheidsklasse van 80-100% is dan ook in de loop der jaren sterk afgenomen. Daarnaast zien we ook dat, door de krapte op de arbeidsmarkt, er weinig klanten meer instromen met de hoogste arbeidsfitheidsklasse 80-100% (bijv. doorvallers vanuit de WW). Een en ander is dan ook zichtbaar geworden in de uitstroomcijfers naar betaalde arbeid over 2023. In 2023 zijn 55 klanten uitgestroomd naar betaalde arbeid ten opzichte van 81 klanten in 2022.

Onderstaand wordt de ontwikkeling van de cliëntenaantallen over de afgelopen jaren getoond. Hieruit blijkt dat, ondanks de stijging in 2023, het aantal cliënten in de afgelopen 6 jaar met 23% gedaald is.

Het realiseren van deze prognose is niet alleen een taakstelling voor ISD BOL, maar van de hele keten. Dus inclusief Betere Buren en het WSP Parkstad.

Cruciaal hierbij is dat het (te ontwikkelen) aanbod aan mogelijk arbeidspotentieel aansluit bij de behoeftes van de arbeidsmarkt.
Hiervoor zet de gemeente Brunssum met name Betere Buren in.

Maatschappelijke participatie
De uitgaven door ISD BOL voor het minimabeleid worden ook in 2024 gemonitord. Doordat betalingen met betrekking tot maatschappelijke participatie achteraf plaatsvinden worden in de 1e Berap 2024 alleen de betalingen over de maand januari gepresenteerd.
De oorspronkelijke begroting is gebaseerd op de uitgaven over 2022 en de ontwikkelingen in de eerste maanden van 2023. Inmiddels is het boekjaar 2023 afgesloten en zijn de uitgaven over dat jaar bekend. De begroting wordt nu bijgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de daadwerkelijke uitgaven in 2023 en te verwachten ontwikkelingen.

De uitgaven voor bijzondere bijstand worden met €7.000 bijgeraamd.

Bedrijfsvoering
In de 1e Berap 2024 ISD BOL wordt het aandeel van de gemeente Brunssum in de bedrijfsvoeringskosten van ISD BOL naar boven bijgesteld.

Dit wordt met name veroorzaakt door:

- een stijging van de salariskosten vanwege de nieuwe CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties: per 1 januari 2024 een stijging met 4,75% en per 1 oktober met 1,25%;
- een indexering van de DVO (DienstVerlenings Overeenkomst)vanuit de gemeente Landgraaf, met name voor het DVO ICT;
- stijging van de loonkosten door HR-21 herijking (nieuw functiewaarderingssysteem);

- invoering van de voorziening Verlofsparen.

Daar staat tegenover dat naar aanleiding van het hybride werken besloten is om de huur van de 2e etage per 1 januari 2024 te beëindigen. Dit leidt tot een aframing van de huur en werkplekkosten.

Hierbij dient aangetekend te worden dat bij het uittreden uit de GR ISD BOL door de gemeente Beekdaelen per 1 januari 2022, de gemeente Brunssum van de gemeente Beekdaelen €326.425 ontvangen heeft. Dit bedrag is ter compensatie van het verhoogde aandeel van de gemeente Brunssum in de bedrijfsvoeringskosten van ISD BOL in de vijf jaren volgend op dit uittreden.
Deze middelen zijn eind 2021 naar de algemene reserve van de gemeente Brunssum geboekt.

ISD BOL heeft de opdracht meegekregen om in die 5 jaar de bedrijfsvoeringskosten omlaag te brengen, waarmee de bijdrage voor de gemeente Brunssum weer in overeenstemming is met haar aandeel vóór het uittreden van Beekdaelen.

d. Opties en keuze

In feite zijn er 3 opties:

1. Bezwaar maken bij het AB van ISD BOL;
2. Geen bezwaar maken en een zienswijze afgeven;
3. Geen bezwaar maken en geen zienswijze afgeven.

Het college adviseert de raad om geen bezwaar te maken en een zienswijze af te geven (optie 2) omdat de 1e Berap 2024 overeenkomt met de verwachtingen vanuit de bijgestelde begroting en de jaarrekening 2023.

Als gevolg van mondiale ontwikkelingen baren de fors gestegen loonkosten en prijzen de gemeente Brunssum zorgen. Niet enkel de ISD BOL loopt hier tegenaan maar ook de deelnemende gemeenten individueel. Aangezien de individuele gemeenten niet zonder meer alle prijsstijgingen één op één gecompenseerd zien vanuit de Rijksoverheid, kunnen wij het ons niet permitteren dat ISD BOL haar kostenstijgingen wel één op één aan ons doorberekend. Wij roepen middels deze zienswijze ISD BOL dan ook nadrukkelijk op een maximale inspanning te leveren om de geconstateerde prijsstijging op te vangen binnen hun eigen bedrijfsvoering.

Ambtelijk is aan ISD BOL kenbaar gemaakt dat het voor uw gemeenteraad niet mogelijk is om binnen 2 maanden na verzending van de stukken uw zienswijze te geven. Er is afgesproken dat, indien u een zienswijze wilt afgeven, ISD BOL uw zienswijze per omgaande na de raadsvergadering van 2 juli 2024 ontvangt, waarmee uw zienswijze alsnog wordt meegenomen bij de definitieve vaststelling van de 1e bestuursrapportage in het AB van 25 september 2024.

e. Geld

Onderstaand wordt de 1e Bestuursrapportage 2024 van ISD BOL vertaald naar de gevolgen voor onze gemeentelijke financiële huishouding:

	ISD BOL begroting 2024	ISD BOL 1e Berap 2024	Begroting Brunssum na 1e Berap 2024	Bij/aframen
Werkdeel ISD-BOL	€ 632.395	€ 534.918	€ 534.904	€ 14
Kinderopvang	€ 81.000	€ 66.000	€ 81.000	€ -15.000
Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ	€ 11.277.819	€ 12.308.074	€ 12.185.911	€ 122.163
Projecten (tegemoetk.chronisch zieke	€ 230.000	€ 230.000	€ 230.000	€ -
Klanttevredenheidsonderzoek etc.	€ 34.300	€ 20.957	€ 34.300	€ -13.343
Bedrijfsvoering	€ 3.229.169	€ 3.394.742	€ 3.098.181	€ 296.561
Maatschappelijke participatie	€ 1.120.000	€ 1.127.000	€ 1.120.000	€ 7.000
Subtotaal	**€ 16.604.683**	**€ 17.681.691**	**€ 17.284.296**	**€ 397.395**

Werkdeel ISD BOL
Van het re-integratiebudget is voor 2024 €534.904 geoormerkt voor de re-integratieactiviteiten van ISD BOL en geldt tevens als budgetplafond. Het budget Werkdeel 2024 (re-integratiebudget) is afdoende om deze mutatie op te vangen.

Kinderopvang
De prognose kinderopvang zoals door ISD BOL opgenomen in haar primitieve begroting 2024 bedroeg €81.000. Deze prognose wordt in de 1e Berap 2024 naar beneden bijgesteld tot €66.000.

Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ
De voorlopige beschikking gebundelde uitkering BUIG over 2024 bedraagt €12.195.366

ISD BOL hield in haar primitieve begroting rekening met een cliëntafname van -2,00%. Vanaf 1 januari 2024 houdt men rekening met de nullijn. Daarnaast werd er in de primitieve begroting uitgegaan van een daling van het cliëntenbestand in 2023 met 2%. Dit is niet gerealiseerd: het cliëntenbestand steeg in dat jaar met 3,5%.

Als gevolg hiervan prognosticeren zij in de 1e Berap 2024 ad. €12.308.074 aan uitgaven Inkomensdeel incl. BBZ, IOAW, IOAZ. In de begroting van de gemeente Brunssum is uitgegaan van €12.185.911 aan uitgaven. Indien ISD BOL de prognose van de nullijn waar maakt en het Rijk houdt vast aan haar 'inschatting', wordt er een tekort ad. €122.163 gerealiseerd.

Onderzoek rechtmatigheid/KTO/MER
Het onderzoek Rechtmatigheid en het klanttevredenheidsonderzoek (KTO) zijn opgenomen in het Bedrijfsplan ISD BOL en worden betaald uit het Inkomensdeel (BUIG). In de begroting van ISD BOL is hiervoor €20.311 voor het onderzoek naar rechtmatigheid en €646 voor het KTO opgenomen, in de begroting van de gemeente Brunssum €34.300.

In 2024 wordt er geen MER uitgevoerd, hetgeen voor Brunssum een besparing van €13.343 oplevert.

Bedrijfsvoering
De bedrijfsvoeringskosten ISD BOL worden in de 1e Berap 2024 naar boven bijgesteld. Dit levert voor de gemeente Brunssum een nadeel op van € 296.561. In onderdeel 3.c. is hier reeds een verklaring voor gegeven.

Maatschappelijke participatie
De uitgaven voor maatschappelijke participatie zijn hoger geraamd dan in de primitieve begroting. In de 1e Berap 2024 ISD BOL worden de kosten maatschappelijke participatie voor Brunssum geraamd op €1.127.000, welk bedrag €7.000 hoger is dan de €1.120.000 in de gemeentelijke begroting.

Subtotaal 1e Bestuursrapportage 2024 ISD BOL
Voor de gemeente Brunssum valt de 1e Berap ISD BOL nadelig uit met € 397.395. Dit wordt verwerkt in de 1e Berap van de gemeente Brunssum.
Hierbij wordt voor 2024 en 2025 nog uitgegaan van het effect van het hanteren van de 0-lijn. Voor 2026 en verder streven wij ernaar dat middels een voorgestelde aanpak en extra investering, de geambieerde reductie alsnog gerealiseerd wordt.

Hiervoor vragen wij bij de behandeling van de Jaarrekening 2023 aan de raad om extra middelen ter beschikking te stellen middels een onttrekking aan het rekeningresultaat 2023.
Wanneer de raad deze extra middelen ter beschikking heeft gesteld, werken wij een plan uit om vanaf 2026 de geambieerde reductie alsnog te realiseren.
De verwerking in onze eigen bestuursrapportage gaat in lijn met de ambitie. Daar wordt dan het effect van de extra inzet verwerkt vanaf 2026.

4. **Bijlagen:**
202404828 1e bestuursrapportage 2024

Het college van burgemeester en wethouders,

gemeente Brunssum

Burgemeester

Secretaris

Raadsbesluit

Gemeentebladnr. : 2024/35
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 202405520

De raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2024/35;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 14 mei 2024, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

Besluit:
1. kennis te hebben genomen van de 1e Bestuursrapportage 2024 ISD BOL;
2. af te zien van het maken van bezwaar tegen deze bestuursrapportage bij het Algemeen Bestuur van ISD BOL en bijgaande zienswijze af te geven.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 2 juli 2024

De Raad voornoemd,

Voorzitter Griffier